

Türkiye Futbol Süper Ligi Teknik Direktör Değişikliklerinin İncelenmesi

İbrahim GIRAK¹, Mehmet DOĞAN²

¹Uludağ Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bursa/Türkiye ORCID: 0000-0002-8643-0866

²Uludağ Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bursa/Türkiye ORCID: 0000-0003-1665-2866

ORJINAL MAKALE

Özet

Bu çalışmanın amacı, 2018-2021 yılları arasındaki 3 sezonda Türkiye Futbol Süper Ligi müsabakalarında mücadele etmiş olan takımlarda yaşanan teknik direktör değişiklikleri ve bunların takımlar üzerindeki yansımalarının neler olduğunun belirlenmesidir. Bu amaçla çalışmamız kapsamında, Türkiye Futbol Federasyonu'nun ve Transfermarkt'ın resmî web sitesinde yer alan geçmiş yıllara ait veriler kullanılmıştır. Elde edilen veriler, Excel programında tablo haline getirilmiş ve sonuçlar ayrı ayrı yorumlanmıştır. Araştırma verilerine göre, Süper Ligde son 3 sezonda yer almış olan 23 takımda, 58'i yerli, 11'i yabancı olmak üzere toplam 69 teknik direktörün kısa ya da uzun süreli olarak takımlarda görev yaptığı, bunlardan 10'u yerli, 2'si yabancı teknik adamın ise geçici antrenör statüsü ile takımlarda çalıştığı, son 3 yıllık periyotta bir sezonda ortalama 23 teknik adamın görev yaptığı, takım başına ortalama 3 teknik direktör düştüğü, teknik adam değişikliklerinin genellikle alt ve orta sıralarda mücadele eden takımlarda daha fazla sayıda yapıldığı görülmektedir. Sonuç olarak, takımların hedefledikleri başarıları elde edebilmeleri için teknik direktör seçimlerini takımın bünyesine uygun ve daha isabetli olarak yapmalarını, teknik adamlarla daha uzun süreli çalışmalarını gerektiğini söyleyebiliriz.

Anahtar kelimeler: Spor, Futbol, Teknik Direktör, Yönetim

Investigation Of Attitude Levels Of Students Studying In The Department Of Sports Management Towards Healthy Eating

Abstract

The aim of this study is to determine the coaching changes in the teams that competed in the Turkish Football Super League in 3 seasons between 2018-2021 and their reflections on the teams. For this purpose, within the scope of our study, data from the past years on the official website of the Turkish Football Federation and Transfermarkt were used. The obtained data were tabulated in the Excel program and the results were interpreted separately. According to the research data, a total of 69 coaches, 58 local and 11 foreign, in 23 teams that took part in the last 3 seasons in the Super League, worked in the teams for short or long-term, 10 of them domestic and 2 foreign. On the other hand, it is seen that the technical man works in teams with the status of temporary coach, an average of 23 technical men have worked in a season in the last 3 years, an average of 3 coaches per team, and coach changes are generally made more in teams that compete in the lower and middle ranks. As a result, we can say that in order for the teams to achieve their targeted success, they need to make their selection of coaches more accurately and in line with the team's structure, and to work with the technical staff for a longer period of time.

Keywords: Sports, Football, Coach, Management

Giriş

19. yüzyılda İngilizler tarafından geliştirilen futbol 20. yüzyılda tüm dünyaya yayılmış en fazla ilgi duyulan ve en fazla taraftarı olan popüler bir spor dalıdır. Futbol günümüzde yarattığı kültür, grup aidiyeti ve yaşam tarzı ile geniş kitleleri peşinden sürükleyen sosyolojik bir olguya dönüşmüştür. Bu olgu, futbolu küresel ölçekte 250 milyon kişinin doğrudan katıldığı (oyuncu, teknik adam, çalışan gibi) ve 1,4 milyar kişinin (taraftar ve seyirci gibi) ilgi gösterdiği bir eğlence aktivitesi konumuna taşımaktadır (Akgeyik, 2018).

Son yıllarda hızlı bir değişim gösteren dünya futbolunda, takım gelirlerinde de ciddi ölçüde artış meydana getirmiştir. Buna bağlı olarak her takım bu pastadan pay sahibi olabilmek için başarılı olma gayesi içerisindeyler. Bu durumunda sonucu olarak; futbol kültürü de başarıya endeksli bir hal almaya başlamıştır. Ancak; başarı endeksli olan bu durum, yöneticiler, futbolcular ve özellikle teknik direktörler üzerinde büyük bir baskı oluşturmuştur (Egesoy, 2010).

Futbol takımlarında meydana gelen başarı ya da başarısızlıklarında, kulüp yönetimi, futbolcu, medya ve taraftarların etkisi olduğu gibi teknik direktörlerinde etkisinin olduğu düşünülmektedir. Konter (1996)'e göre, teknik direktörlerin psikolojik yapıları, iletişim becerileri, teknik ve taktik bilgileri, heyecan ve motivasyon düzeyleri başarıya etki eden faktörler arasında yer almaktadır. Dünyada birçok futbol takımı, yaşamış oldukları en ufak bir olumsuzlukta teknik direktör değişimi yapmaktadır. Kulüpler tarafından yapılan bu değişikliğin temel sebebi olarak; kulüpte meydana gelen başarısızlığın kısa bir süre içerisinde son bulacağı düşünülmektedir.

Futbolun diğer endüstrilerden en önemli farklarından biri rekabetçi dengenin sürdürülebilir şekilde yönetilmesi gerektiği ve herhangi bir işletme performansına göre kulübün sportif performansının, çok net bir biçimde kısa, orta ve uzun vade şeklinde tüm paydaşların değerlendirebileceği şekilde puan tablosunda açıkça yer almasıdır. Performansın değerlendirilmesindeki bu açıklık yönetici performansının değerlendirilmesi noktasında teknik direktörleri, iş dünyasındaki diğer yöneticilere göre çok daha kolay değerlendirilebilir, eleştirilebilir ve görevlerine son verilebilir bir hale getirmektedir (Hautsh ve diğerleri, 2001).

Kulüplerin teknik direktör değişikliği konusunda sınırsız özgürlüğe sahip olması, teknik direktör değişikliğini kulübün içinde bulunduğu sportif performans problemlerinin giderilmesinde ilk çare olarak görülmesine yol açmaktadır. Hatta son dönemde kulüpler ile anlaşma yaptığı duyurulan teknik direktörlerin bir gün sonra görevine son verildiği pek çok örnek karşımıza çıkmaktadır (Esen, Or ve Uslu, 2019).

Son yıllarda Türk futbolunun kanayan yarası olan, teknik direktör değişiklikleri, kulüplerimizi maddi, yönetsel ve sportif başarı açısından zarara uğratmaktadır. Uzun süreli teknik direktör istihdamı Avrupa'nın önemli liglerindeki markalaşmış kulüplerde başarının gerçek anahtarlarından birisi olarak gözlemlenmektedir. Ülkemizde ise bu durum tersine bir yol izlemekte kulüplerimiz sık sık teknik adam değişikliğine gitmektedirler. Teknik adamları, geniş çaplı etüd çalışmalarından sonra göreve getiren kulüpler, teknik adam değişikliğine ihtiyaç duymamaktadırlar. Oyuncu guruplarının, teknik adamların çalışma şekilleri ve oyun stratejisi ve kurgularındaki farklılıklara uyum sağlamaları, belli bir sürece ihtiyaç duyulduğundan,

yapılan sık teknik adam değişiklikleri sportif başarı üzerinde olumsuzluklara neden olmakta kulüp hedeflerine ulaşmayı güçleştirmektedir (Çöten, 2007).

Yöntem

Bu çalışmada, 2018-19 ve 2020-21 futbol sezonları arasındaki 3 yıllık süreçte Türkiye Profesyonel Futbol Süper Ligindeki takımların yapmış oldukları teknik direktör değişiklikleri ve bunların takımların klasmandaki dereceleri üzerindeki etkilerinin neler olduğunun belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla çalışmamız kapsamında, Türkiye Futbol Federasyonu'nun bilgi bankası ve Transfermarkt'ın resmi web sitelerinde yer alan ilgili sezonlara ait veriler kullanılmıştır. Yapılan çalışmada, son üç sezonda Süper Ligde yer alan takımlar ve bu takımların lig maçlarında aldığı sonuçlar neticesinde elde ettikleri ligdeki dereceleri ve görev verdiği yerli ve yabancı teknik direktör sayıları ile bunların görev yaptığı haftalar şampiyon olan, ilk 3 dereceyi elde eden ve küme düşen takımların teknik direktör sayıları ve yüzdeleri, ligde en çok görev yapan teknik direktörlerin dağılımları, takımlarda yaşanan teknik direktör değişikliklerinin takımların ligo bitirme derecelerine göre dağılımları gibi durumların istatistiksel analizleri yapılmıştır. Ayrıca elde edilen verilerin, İngiltere, İspanya, İtalya, Almanya, Fransa gibi Avrupa'nın önemli futbol liglerindeki verileriyle bir karşılaştırması da yapılmıştır. Elde edilen veriler, Excel programında tablo haline getirilerek ayrı ayrı yorumlanmıştır.

Bulgular

Tablo 1

2018-2019 Sezonu Teknik Adam Değişiklikleri ve Takımların Sportif Performans Verileri

Takımlar	T.Direktör	M.Sayısı	Puan	Ortalama	G	B	M	Lig Sırası
Galatasaray	Fatih Terim	34	69	2.02	20	9	5	1
B.şehir	Abdullah Avcı	34	67	1.97	19	10	5	2
Beşiktaş	Şenol Güneş	34	65	1.91	19	8	7	3
Trabzon	Ünal Karaman	34	63	1.85	18	9	7	4
Malatya	Erol Bulut	29	38	1.31	10	8	11	8
	Ali Ravcı	5	9	1.8	3	0	2	5 ↑
F.bahçe	Fhillip Cocu	10	9	0.9	2	3	5	15
	Erwin Koeman	5	5	1	1	2	2	17 ↓
	Ersun Yenil	19	32	1.68	6	8	3	6 ↑
Antalya	Bülent Korkmaz	34	45	1.32	13	6	15	7
Konya	Rıza Çalımbay	12	17	1.41	4	5	3	9
	Aykut Kocaman	22	27	1.22	5	12	5	8 ↑
Alanya	Mesut Bakkal	11	12	1.09	4	0	7	13
	Sergen Yalçın	20	28	1.4	7	7	6	9 ↑
Kayseri	Ertuğrul Sağlam	14	12	0.85	3	3	8	17
	Hikmet Karaman	20	29	1.45	7	8	5	10 ↑
Rize	İbrahim Üzülmöz	4	2	0.5	0	2	2	11
	Okan Buruk	28	38	1.35	9	11	8	11 →
Sivas	Tamer Tuna	11	11	1	2	5	4	17
	Hakan Keleş	23	30	1.30	8	6	9	11 ↑
A.gücü	İsmail Kartal	16	20	1.25	6	2	8	11

	Bayram Bektas	1	0	0	0	0	1	12↓
	Mustafa Kaplan	17	20	1.17	5	5	7	13↓
K.paşa	Kemal Özdeş	7	12	1.71	4	0	3	6
	Mustafa Denizli	25	26	1.08	7	5	13	13↓
	İlyas Öztürk	2	1	0.5	0	1	1	14↓
Göztepe	Bayram Bektas	15	18	1.2	6	0	9	12
	Kemal Özdeş	8	7	0.87	2	1	5	15↓
	Tamer Tuna	11	12	1.09	3	3	5	15→
Bursa	Samet Aybaba	27	28	1.03	5	13	9	15
	Mesut Bakkal	7	9	1.2	2	3	2	16↓
Erzurum	Mehmet Altıparmak	6	2	0.33	0	2	4	18
	Mehmet Özdilek	17	20	1.17	4	8	5	17↑
	Hamza Hamzaoğlu	10	13	1.3	4	1	5	17→
Akhisar	Saffet Susiç	5	2	0.4	0	2	3	18
	Cihat Arslan	14	12	0.8	3	3	8	18→
	Cem Kavcak	14	13	0.9	3	4	7	18→

2018-19 Sezonunda 5 takım teknik adam değişikliği yapmazken,7 takım 2, 6 takım 3 teknik adam değişikliği yapmıştır. Avrupa kupasına katılma hakkı elde eden Galatasaray, Başakşehir, Beşiktaş ve Trabzonspor teknik adam değiştirmeden sezonu tamamlamış, Malatyaspor ise 2 teknik adamla sezonu bitirmiştir. Bir alt lige düşen Bursaspor 2, Erzurumspor ve Akhisar ise 3'er teknik adam değiştirmiştir. Teknik adam değişikliği yapan takımlardan Malatyaspor, Alanyaspor, Sivasspor Konyaspor, Kayserispor(2. Teknik adam değişikliği sonrası), Erzurumspor (2.teknik adam takımı 1. Teknik adamdan bir üst sıraya çıkarmış, 3.teknik adam aynı sıralamada kalmıştır), Fenerbahçe (2.teknik adam takımı 1. Teknik adamdan daha alt sıraya düşürmüş, 3.teknik adam aynı sıralamada kalmıştır)değişiklik sonrası ligi daha üst sırada tamamlamıştır. Ankaragücü, Kasımpaşa, Bursaspor, Göztepe (2.teknik adam takımı 1. Teknik adamdan daha alt sıraya düşürmüş, 3.teknik adam 2. Teknik adamla aynı sırada kalmıştır).değişiklikler sonrası alt sıralara düşmüş, Rizespor ve Akhisarspor'un klasmandaki yerleri teknik adam değişikliklerine karşın değişmemiştir.

Tablo 2

2019-2020 Sezonu Teknik Adam Değişiklikleri ve Takımların Sportif Performans Verileri

Takımlar	T.Direktör	M.Sayısı	Puan	Ortalama	G	B	M	Sıralama
B.şehir	Okan Buruk	34	69	2.02	20	9	5	1
Trabzon	Ünal Karaman	17	32	1.88	9	5	3	3
	Hüseyin Cimşir	15	27	1.8	7	6	2	2 ↑
	Eddie Newton	1	3	3	1	0	0	2 →
Beşiktaş	Abdullah Avcı	18	30	1.66	9	3	6	7
	Sergen Yalçın	15	31	2.06	10	1	4	3 ↑
Sivas	Rıza Çalımbay	34	60	1.76	17	9	8	4
Alanya	Erol Bulut	34	57	1.67	16	9	9	5
Galatasaray	Fatih Terim	34	56	1.64	15	11	8	6
F.bahçe	Ersun Yenal	23	38	1.65	11	5	7	6
	Z.Murat Göle	2	1	0.5	0	1	1	7 ↓
	Tahir Karapınar	8	13	1.62	4	1	3	7 →

G.antep	Marius Sumudica	33	45	1.36	11	12	10	8
Antalya	Bülent Korkmaz	11	11	1	3	2	6	15
	Stjepan Tomas	6	3	0.5	0	3	3	16↓
	Tamer Tuna	17	31	1.82	8	7	2	9↑
K.paşa	Kemal Özdeş	13	12	0.92	3	3	7	15
	Tayfur Havutçu	5	3	0.6	1	0	4	15→
	Fuat Çapa	14	27	1.92	8	3	3	10↑
Göztepe	Tamer Tuna	9	9	1	2	3	4	15
	İlhan Palut	24	30	1.25	8	6	10	11↑
G.birliği	Mustafa Kaplan	9	6	0.66	1	3	5	17
	Hamza Hamzaoğlu	25	30	1.2	8	6	11	12↑
Konya	Aykut Kocaman	21	20	0.95	4	8	9	14
	Bülent Korkmaz	13	16	1.23	4	4	5	13↑
Denizli	Yücel İldiz	7	8	1.14	2	2	3	13
	Mehmet Özdilek	15	16	1.06	4	4	7	12↑
	Bülent Uygun	8	8	1	2	2	4	13↓
	Levent Kartop	4	3	0.75	1	0	3	14↓
Rize	İsmail Kartal	23	24	1.04	7	3	13	14
	Ünal Karaman	9	8	0.88	2	2	5	16↓
	M.Ali Karaca	2	3	1.5	1	0	1	15↑
Malatya	Sergen Yalçın	14	21	1.5	6	3	5	8
	Kemal Özdeş	5	0	0	0	0	5	14↓
	Hikmet Karaman	10	8	0.8	2	2	6	16↓
Kayseri	Hikmet Karaman	7	3	0.42	0	3	4	18
	Samet Aybaba	2	1	0.5	0	1	1	18→
	Bülent Uygun	7	6	0.85	2	0	5	18→
	Robert Prosinecki	17	22	1.29	6	4	7	17↑
A.gücü	Ayhan Atik	3	5	1.66	1	3	0	6
	Metin Diyadin	3	3	1	1	0	2	12↓
	Metin Diyadin	2	0	0	0	0	2	17↓
	Mustafa Kaplan	7	3	0.42	0	3	4	17→
	Ayhan Atik	1	1	1	0	1	0	17→
	M.Reşit Akçay	9	11	1.22	3	2	4	18↓
	İbrahim Üzülmez	6	8	1.33	2	2	2	18→

2019-20 Sezonunda 5 takım teknik adam değişikliği yapmazken,4 takım 2, 6 takım 3, 2 takım 4 ve 1 takım 6 teknik adam değişikliği yapmıştır. Avrupa kupasına katılma hakkı elde eden Başakşehir ve Sivasspor teknik adam değiştirmeden sezonu tamamlamış, Beşiktaş 2, Trabzonspor 3 teknik adamla çalışmıştır. Düşmenin uygulanmadığı bu sezonda düşme hattında yer alan Malatyaspor 3, Kayserispor ve Ankaragücü ise 4'er teknik adam değiştirmiştir. Teknik adam değişikliği yapan takımlardan Beşiktaş, Konyaspor, Göztepe , Gençlerbirliği (2. Teknik adam değişikliği sonrası), Trabzonspor (2.teknik adam takımı 1. Teknik adamdan daha üst sıraya çıkarmış, 3.teknik adam 2. Teknik adamla aynı sırada kalmıştır), Antalyaspor (2.teknik adam takımı 1. Teknik adamdan daha alt sıraya düşürmüş, 3.teknik adam 2.Teknik adamdan daha üst sıraya çıkarmıştır), Kasımpaşa(2. Teknik adam 1. Teknik adamla aynı sırada kalmış,

3. Teknik adam daha üst sıraya çıkarmıştır),Denizlispor(2. Teknik adam 1.teknik adamdan üst sıraya çıkarmış, 3. Teknik adam 2. den, 4. Teknik adam 3.teknik adamdan daha alt sıraya düşürmüştür), Rizespor (2.teknik adam takımı 1. Teknik adamdan daha alt sıraya düşürmüş,3. Teknik adam 2.teknik adamdan daha üste çıkarmıştır) ve Kayserispor(ilk 3 teknik adam aynı sırada kalmış, 4.teknik adam üst sıraya çıkarmıştır.)ligi daha üst sıralarda tamamlamıştır.

Ankaragücü(2. Teknik adam takımı 1. den daha alt sıraya düşürmüş, 3. ve 4. Teknik adamlar aynı sırada kalmış, 5 teknik adam alt sıraya düşürmüş, 6. Teknik adam 5. Teknik adamla aynı sırada kalmıştır), Fenerbahçe (2.teknik adam takımı 1. Teknik adamdan daha alt sıraya düşürmüş,3. Teknik adam 2.teknik adamla aynı sırada kalmıştır) ve Malatyaspor (2. Teknik adam 1. Den, 3. Teknik adam 2. Den daha alt sıraya düşürmüştür)ligi daha alt sıralarda tamamlamıştır.

Tablo 3

2020-2021 Sezonu Teknik Adam Değişiklikleri ve Takımların Sportif Performans Verileri

Takımlar	T. Direktör	M. Sayısı	Puan	Ortalama	G	B	M	
Beşiktaş	Sergen Yalçın	40	84	2.1	26	6	8	1
Galatasaray	Fatih Terim	40	84	2.1	26	6	8	2
F.bahçe	Erol Bulut	30	59	1.96	18	5	7	3
	Emre Belözoğlu	10	23	2.3	7	2	1	3 →
Trabzon	Eddie Newton	7	5	0.71	1	2	4	19
	İhsan Derelioğlu	1	1	1	0	1	0	17↑
	Abdullah Avcı	32	65	2.03	18	11	3	4 ↑
Sivas	Rıza Çalımbay	40	65	1.62	16	17	7	5
Hatay	Ömer Erdoğan	40	61	1.52	17	10	13	6
Alanya	Çağdaş atan	40	60	1.5	17	9	14	7
K.gümrük	Şenol Can	30	41	1.36	11	8	11	8
	Francesco Farioli	10	16	1.6	4	4	2	8 →
G.antep	Marius Sumudica	14	25	1.78	6	7	1	3
	Ricardo Sa Pinto	17	18	1.05	5	5	7	9 ↓
Göztepe	İlhan palut	18	19	1.05	4	7	7	16
	Ünal Karaman	21	26	1.23	7	5	7	10↑
Konya	İsmail Kartal	21	24	1.14	6	6	9	15
	İlhan palut	18	26	1.44	6	8	4	11↑
B.şehir	Okan Buruk	18	21	1.16	5	6	7	15
	Aykut Kocaman	19	24	1.26	6	6	7	12↑
Rize	Stejepan Tomas	19	21	1.10	5	6	8	16
	Marius Sumudica	7	3	0.42	0	3	4	16→
	Bülent Uygun	13	20	1.53	6	2	5	13↑
K.paşa	Mehmet Altıparmak	7	11	1.57	3	2	2	6
	İrfan Buz	2	0	0	0	0	1	12↓
	Fuat Çapa	19	19	1	5	4	10	15↓
	Şenol can	10	15	1.5	4	3	3	14↑
Malatya	Hamza Hamzaoğlu	25	30	1.2	7	9	9	10
	İrfan Buz	12	14	1.16	3	5	4	15↓
Antalya	Tamer Tuna	6	8	1.33	2	2	2	8

	Ersun Yenal	32	35	1.09	7	14	11	16↓
Kayseri	Bayram Bektaş	6	6	1	2	0	4	17
	Samet Aybaba	8	4	0.5	0	4	4	21↓
	Dan Petrescu	8	9	1.12	2	3	3	16↑
	Uğur Kulaksız	6	12	2	4	0	2	16→
	Hamza Hamzaoğlu	6	4	0.66	0	4	2	19↓
	Yalçın Koşukavak	5	6	1.2	1	3	1	17↑
Erzurum	Mehmet Özdilek	9	9	1	2	3	4	17
	Hüseyin Cimşir	4	0	0	0	0	4	21↓
	Mesut Bakkal	16	18	1.12	4	6	6	19↑
	Yılmaz Vural	9	10	1.11	3	1	5	18↑
A.gücü	Fuat Çapa	7	2	0.4	0	2	5	19
	Mustafa Dalcı	15	16	1.06	5	1	9	20↓
	Hikmet Karaman	18	20	1.11	5	5	8	19↑
G.birliği	Mert Nobre	7	5	0.71	1	2	4	20
	Mustafa kaplan	14	14	1	4	2	8	19↑
	Mehmet Altıparmak	6	2	0.33	0	2	4	21↓
	Özcan Bizati	13	17	1.30	5	2	6	20↑
Denizli	Robert Prosinecki	8	5	0.62	1	2	5	21
	Yalçın Koşukavak	9	8	0.88	2	2	5	21→
	Hakan Kutlu	13	12	0.92	3	3	7	21→
	Ali Tandoğan	7	2	0.28	0	2	5	21→

2020-21 Sezonunda 5 takım teknik adam değişikliği yapmazken, 8 takım 2, 3 takım 3, 4 takım 4 ve 1 takım 6 teknik adam değişikliği yapmıştır. Avrupa kupasına katılma hakkı elde eden Beşiktaş ve Galatasaray teknik adam değiştirmeden sezonu tamamlamış, Fenerbahçe 2 teknik adamla çalışmıştır. Bir alt lige düşen Ankaragücü 3, Erzurumspor, Denizlispor ve Gençlerbirliği ise 4'er teknik adam değiştirmiştir. Gaziantepspor, Malatyaspor, Antalyaspor (2. Teknik adam değişikliği sonrası), Kasımpaşa

Tablo 4

Sezonda Süper Ligde Görev Yapmış Olan Teknik Direktör Sayıları

Sezon	Yerli	Yabancı	Toplam
2018-19	30	3	33
2019-20	33	4	37
2020-21	36	8	44
ortalama	33	5	38

Üç sezonda ortalama olarak 33'ü yerli, 5'i yabancı olmak üzere 38 teknik adam takımlarda görev yaparken, 2018-19 sezonunda 1'i yabancı 3'ü yerli toplam 4, 2019-20 sezonunda 1'i yabancı 6'sı yerli toplam 7 ve 2020-21 sezonunda yine 1'i yabancı 3'ü yerli toplam 4 teknik adam geçici antrenör olarak takımlarda görev almıştır.

Tablo 5

Teknik Direktörlerin Görev Aldıkları Sezon Sayıları

1 sezon görev yapanlar	2 sezon görev yapanlar	3 sezon görev yapanlar
------------------------	------------------------	------------------------

Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam
30	7	37	9	4	13	17	0	17

Teknik adamların üç sezonda ligde çalışma devamlılıklarına bakıldığında ise; 17 teknik adamın her 3 sezonda, 13 teknik adamın 2 sezonda ve 37 teknik adamın ise yalnızca 1 sezon içerisinde kısa veya uzun süreli görev yaptığı ve en büyük grubu oluşturduğu belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, 2018 ve 2021 yılları arasında 3. Sezonda Türkiye Futbol Süper Ligi müsabakalarında mücadele etmiş olan takımlarında, meydana gelen değişiklikler ve bu değişikliklerin takımlar üzerindeki yansımalarının neler olduğu incelenmiştir.

Araştırma bulgusu; 17 teknik adamın her 3 sezonda da yer aldığını göstermektedir. Bu bulgu teknik direktörler ile kulüp yönetimi arasında yönetsel olarak anlaşmazlığın yaşanmadığını göstermektedir. Taştan ve Aktan (2021) futbol kulüplerinde teknik direktör ve kulüp yönetimi ilişkisinin incelemişler ve sonuç olarak; kulüp yönetimi ve teknik direktörler arasında yönetsel anlaşmazlıkların oluştuğu tespit edilmiştir. Mevcut araştırma bulgusu, Taştan ve Aktan (2021) tarafından ulaşılan sonuçlar ile benzerlik göstermemektedir.

Çalışmada, 37 teknik adamın ise yalnızca 1 sezon içerisinde kısa veya uzun süreli görev yaptığı tespit edilmiştir. Mevcut araştırma bulgusu yönetimde teknik açıdan istikrarın olmadığını göstermektedir. Taştan ve Alkan (2021) tarafından yapılan araştırmada kulüpler 2020-2021 sezonunda 31 haftada toplam 28 teknik direktörün değişimi yaptığı tespit edilmiştir. 2018-19 sezonunda, Avrupa kupasına katılma hakkı elde eden Galatasaray, Başakşehir, Beşiktaş ve Trabzonspor teknik adam değiştirmeden sezonu tamamlamıştır. Bunun yanında, 2019-20 Avrupa kupasına katılma hakkı elde eden Başakşehir ve Sivasspor teknik adam değiştirmeden sezonu tamamlamıştır. Ayrıca, 2020-21 Avrupa kupasına katılma hakkı elde eden Beşiktaş ve Galatasaray teknik adam değiştirmeden sezonu tamamlamıştır. Sözcü (2021)'ye göre futbol kulüplerinde başarının sağlanmasında yönetsel açıdan sürdürülebilir şekilde istikrarın sağlanması önemli bir faktör olarak görülmektedir. Esen, Or ve Uslu (2019) teknik direktör değişikliğinin takım performansına etkisini incelemişler ve sonuç olarak takım performanslarında istikrarlı bir artışın meydana gelmediğini tespit etmişlerdir.

Taştan ve Aktan (2021)'a göre; 1997 ve 2017 yılları arasında Türkiye ve Avrupa liglerinde mücadele eden futbol takımlarında meydana gelen teknik direktör değişiminin temel sebebi olarak; yönetim, medya, taraftar, futbolcu gibi birçok sebepten kaynaklandığı ifade edilmiştir. Bunun yanında Gündüz ve Kayhan (2017)'a göre, futbol takımlarının sportif açıdan başarısızlıkları teknik direktörler ile ilişkilendirdiği çalışmalarda alan yazında yer almaktadır. Mevcut araştırmada 3. Sezon boyunca Galatasaray yalnızca 1 teknik adam ile çalışırken, Başakşehir ve Beşiktaş toplam 3 kere teknik adam değişimi yapmıştır. Yorulmazlar (2021)'a göre, takımlarda meydana gelen bu değişimin sebebi olarak; teknik direktörlerin, piyasadaki işsizlik sorunu olduğunu ifade etmiştir.

Van Ours ve Van Tuijl (2016) tarafından yapılan bir araştırmada; Hollanda ve Almanya'da yer alan takımların teknik direktör değişimlerinden sonra takımların eskiye göre daha iyi performans gösterdiği ancak, genel olarak takımların performanslarında iyileşme

olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmacılar tarafından yapılan araştırmaya göre; teknik direktör değişimi takımların performansına kısa vadede etki ettiği söylenebilir.

Futbol kulüpleri, teknik direktörler sayesinde mücadele ettikleri platformda, kısa bir sürede başarıya ulaşmaya gayesi içerisindedirler. Bunun yanında gerek oyuncuların tercihleri gerekse de teknik tercihleri zaman zaman kulüp yönetimlerince eleştirilmektedirler. Bu durum ise teknik direktörler tarafından kendilerinin yetki alanlarına müdahale olarak algılayabilmektedirler. Tüm bunların yanında teknik direktörlerin tercihleri, oyuncuların form durumları dikkate alınmadan yönetim tarafından sürekli olarak oyuna dahil edilmesi de bir başka anlaşmazlık sebebi olarak düşünülmektedir. (Taştan ve Alkan, 2021).

Adler, Berry ve Doherty (2013) tarafından 1997-2010 dönemine ilişkin verileri kullanarak Amerikan Üniversite Futbol Ligi'nde antrenör değişikliğinin takımın başarısına etkisi araştırılmıştır. Araştırma bulguları, özellikle zayıf performansı olan ekipler açısından teknik direktör değişikliğinin böyle bir değişikliğe gitmeyen takımlara kıyasla başarıyı sınırlı da olsa olumlu yönde etkilediğine işaret etmektedir. Buna karşılık vasat düzeyde başarı gösteren kulüplerde gerçekleşen teknik direktör değişikliğinin takım performansını olumsuz etkilediği görülmüştür.

Araştırma verilerine göre, Süper Ligde son 3 sezonda yer almış olan 23 takımda, 58'i yerli, 11'i yabancı olmak üzere toplam 69 teknik direktörün kısa ya da uzun süreli olarak takımlarda görev yaptığı, bunlardan 10'u yerli, 2'si yabancı teknik adamın ise geçici antrenör statüsü ile takımlarda çalıştığı, son 3 yıllık periyotta bir sezonda ortalama 23 teknik adamın görev yaptığı, takım başına ortalama 3 teknik direktör düştüğü, teknik adam değişikliklerinin genellikle alt ve orta sıralarda mücadele eden takımlarda daha fazla sayıda yapıldığı görülmektedir. Sonuç olarak, takımların hedefledikleri başarıları elde edebilmeleri için teknik direktör seçimlerini takımın bünyesine uygun ve daha isabetli olarak yapmalarını, teknik adamlarla daha uzun süreli çalışmalarını gerektiğini söyleyebiliriz.

Kaynakça

- Adler, E. S., Berry, M. J. ve Doherty, D. (2013). Pushing “reset”: The conditional effects of coaching replacements on college football performance. *Social Science Quarterly*, 94(1), 1-28.
- Akgeyik, T. (2018). Futbolda Başarıyı Etkileyen Faktörler (Türkiye Süper Lig Takımları Üzerine Ampirik Bir Araştırma). *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 7(18), 396-413.
- Çöten, E. (2007). Profesyonel Futbolun İdari ve Teknik Yapılanması, Türkiye Süper Lig Kulüpler Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Egesoy, H. (2010). Türkiye Futbol Süper Ligi teknik direktör değişikliklerinin incelenmesi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 1(2), 37-48.
- Esen, S., Erden, O. R. ve Uslu, T. (2019). Yıkım mı, Yaratıcı Yıkım mı? Futbolda Teknik Direktör Değişikliği ile Takım Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Journal of Health and Sport Sciences*, 2(1), 7-15.
- Esen, S., Or, E. ve Uslu T, (2019). Yıkım mı, yaratıcı yıkım mı? Futbolda teknik direktör değişikliği ile takım performansı arasındaki ilişkisinin incelenmesi. *Journal of Health and Sport Sciences*. 2 (1), 7-15.

- Gündüz, B. ve Kayhan, M. (2017). Türkiye ve Avrupa’da teknik direktör değişimi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 109-116.
- Hautsch, N., Lehmann, E., Warning, S. ve Frick, B. (2001). *Shirking or mismatch? Coach-team separation in German professional soccer* (No. 313). Diskussionsbeiträge-Serie I.
- Konter, E. (1996). *Bir Lider Olarak Antrenör*. İstanbul: Alfa Basım.
- Sözcü, (2021). Süper Lig’de 31 haftada 28 teknik adam değişti! İstikrarsızlık. <https://www.sozcu.com.tr/spor/futbol/super-ligde-31-haftada-28-teknik-adam-degistiistikrarsizlik-6336359> adresinden 13.07.2022 tarihinde alınmıştır.
- Taştan, H. Ş. ve Alkan, A. D. Vekâlet Teorisi Bağlamında Futbol Kulüplerinde Teknik Direktör-Kulüp Yönetimi İlişkisinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(3), 1-19.
- Van Ours J ve Van Tuijl M, (2016). In-season head-coach dismissals and the performance of professional football teams. *Economic Inquiry*. 54(1), 591-604.
- Yorulmazlar, M.M. (2021). Futbol antrenörleri piyasasında istihdam. *Spor Eğitim Dergisi*. 5(2), 55-65.